

28 לאפריל 2010

שופ"ד: 19017

טל': 02-9977001

בדואר רשום ובפקס: 02-9977341

לכבוד

תא"ל יואב מרדכי

ראש המנהל האזרחי

שלום רב,

הנדון: דרישה להכנת תוכנית עבור הכפר "כרדלה"

פתיח

1. אנו פונים אליך בשם של תושבי הכפר כרדלה, וזאת בבקשה שתפעל להכנת תוכנית עבור כפר זה, על מנת לאפשר לתושבי הכפר תנאי קיום והתפתחות נאותים.
2. הכפר כרדלה שוכן בבקעת הירדן, בשטח C. משכך, האחריות על תכנון לכפר, וכן כל הסמכויות הכרוכות בכך, מוטלות על המינהל האזרחי ורשויות התכנון הישראליות בשטחים הכבושים. בהעדר תכנון לכפר במשך שנים רבות, וכפי שיפורט להלן, סובלים תושביו מהריסות בתים ומהעדר יכולת לבנות בתי מגורים ומבני ציבור בכפר, באופן הגורר פגיעות קשות בזכויותיהם לקורת גג, לקניין, לקיום בכבוד ושמירה על אורחות חייהם.

רקע עובדתי

3. הכפר כרדלה הינו ישוב חקלאי, המונה על פי נתוני הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, כ-307 נפשות. על פי מידע שנמסר מהתושבים, בכפר מתגוררות 40 משפחות ב-17 בתים. בסה"כ מתגוררים בכפר 318 תושבים ביניהן כ-90 תלמידים הלומדים בברדלה ובעין אל-ביידה. הכפר שוכן במחוז טובאס, בבקעת הירדן, סמוך לכביש מס' 90 ובסמוך לכפרים "ברדלה" ו"עין אל-ביידה". פרנסתם של תושבי הכפר מתבססת על עיבוד אדמה וגידול צאן. מדובר ביישוב הקיים מזה עשרות שנים, זמן רב לפני תפיסתו על-ידי ישראל. הכפר נמצא באותו מקום המופיע כ- Kh. Kardala במפה מנדטורית משנת 1935 וכן במפה משנת 1940. האדמות עליהן נבנו מבני הכפר והאדמות המעובדות שבסביבתו מצויות בבעלותם של תושבי הכפר.
4. רובם המוחלט של המבנים בכפר משמשים את התושבים למגורים. מלבד זאת, ישנו מספר לא קטן של מבני עזר קטנים וכן מספר רב של חממות. למעט חדר שכור המתפקד מספר פעמים בשבוע כמרפאה, אין בכפר מבני ציבור.

5. בכפר ישנם מספר מבני מגורים הבנויים בהיתר שניתן על ידי הועדה לתכנון כפרים בתחילת שנות השמונים.

רצ"ב העתק של היתרים עבור מבנים בכפר מסומנים כנספחים א'1-א'3

6. במהלך שנות ה-90 ניסו התושבים לקבל היתרי בניה למבנים נוספים בכפר, או לקומות נוספות במבנים קיימים, אולם בקשותיהם נדחו על ידי המינהל האזרחי.

רצ"ב העתק של מכתב תגובה לבקשה לקבלת היתר מסומן כנספח א'4

7. למספר מבנים בכפר הוצאו צווי הפסקת עבודה וצווי הריסה.

רצ"ב העתק של צווי הפסקת עבודה סופיים וצווי הריסה מסומנים כנספחים א'5-א'7

8. בשנת 1997 הוגשה עתירה בשם של כמה מתושבי הכפר לבית המשפט העליון (בג"צ 5232/97), וזאת בדרישה להימנע מהריסת בתייהם הנמצאים בכפר. בתאריך 18/9/97 ניתן צו ביניים המורה למדינה להימנע מלהרוס את בתייהם של העותרים המצויים בכפר. בחודש מאי 2000, הוגשה הודעה סופית בעתירה הנ"ל ובה הודיע ראש המינהל האזרחי כי לאחר בחינה מחודשת לגבי המבנים נשוא העתירה, אין כוונה לבצע את הריסתם.

רצ"ב העתק של צו הביניים וההודעה מטעם המדינה ומסומנים כנספחים א'8-א'9 בהתאמה

9. נוכח היעדר התכנון לכפר, אין לתושבים אפשרות חוקית להקים מבני ציבור הדרושים להם, כגון בית ספר, גן ילדים, מסגד, בית מועצה ומרפאה, וכן אין באפשרותם להקים תשתיות ומבנים חקלאיים.

10. הכפר קיבל היתר חיבור לרשת החשמל מהמינהל האזרחי בשנת 1989.

רצ"ב העתק של האישור לחיבור הכפר מסומן כנספח א'10

11. בנוסף הכפר מחובר למים דרך הכפר הסמוך ברדלה.

12. מבחינת שירותים ותשתיות, כביש הגישה לכפר מחבר בינו לבין כביש 90 מצד מזרח. מדובר בכביש עפר צר ומשובש, שאינו מואר. אין גם פתרון מוסדר למי השפכים.

13. הכפר מעולם לא קיבל מעמד תכנוני כלשהו. רשויות התכנון במינהל האזרחי מעולם לא פעלו על מנת להכין, תכנית מתאר מפורטת לכפר, שמכוחה ניתן יהיה לבקש ולקבל היתרי בניה. כתוצאה, הכפר נשאר בגדר "כפר לא מוכר" אשר תושביו מצויים בחשש שבתייהם וכל מבנה אחר שבנו נתון לסכנת הריסה, ונמנעת מהם כל אפשרות פיתוח ובניה שתענה על צרכיהם.

14. ילדי הכפר לומדים בבתי הספר של הכפרים הסמוכים, ברדלה ועין-אלבידה. התושבים מתפללים במסגד של אותו כפר, ושם הם מקבלי שירותים אחרים כגון שירותי בריאות.

החובה לתכנן את הכפר כרדלה

15. על-פי החלוקה שנקבעה בהסכמי אוסלו, מצוי הכפר כרדלה בשטח C. בשטח זה חל חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים מס' 79 לשנת 1966 (להלן: "חוק התכנון הירדני"). עם כיבוש הגדה המערבית קיבלה על עצמה ישראל את החוק הירדני, ובמהלך השנים הכניסה בו מספר שינויים מבניים על ידי צווים צבאיים. אך מבחינה מהותית החוק עדיין בתוקף, והסמכויות לפיו מרוכזות בידי מועצת התכנון העליונה.

16. עד היום, ברוב שטח C נותרו בתוקף התכניות האזוריות שהוכנו בתקופת המנדט הבריטי, אזור הכפר כרדלה כלול בתכנית הצפונית S/15.

17. בנוסף, לא הוכנו תוכניות מפורטות בצורה מספקת עבור רוב הכפרים הפלסטינים בשטחי C, ובכללם עבור הכפר כרדלה. כתוצאה מכך, התכניות המנדטוריות, שאינן עונות על הצרכים העכשוויים, נשארו בתוקפן עד היום, שישים שנה לאחר הכנתן. על פי מדיניות חדשה של המנהל האזרחי, לא ניתן לקבל היתרים מכוחן של תכניות אלה ולפיכך הן משמשות אך ורק לאכיפה. מדיניות זו מגבילה את אפשרויות הפיתוח של התושבים הפלסטיניים ובמיוחד של אלה המתגוררים בשטח C.

18. בניגוד למחדל התכנוני הנוגע לכפר כרדלה, הרי שההתנחלות הישראלית "מחולה" שהוקמה בסמוך לו זכתה לתכנון מפורט ומלא.

19. מדיניות זו של המנהל האזרחי שאינה מאפשרת את קיומו ואת פיתוחו של הכפר כרדלה, פוגעת לפיכך ביכולתם של תושביו לקיים את אורחות חייהם ולענות על צרכיהם וזכויותיהם הבסיסיות, מכאן עולה הצורך להכין תכנית מתאר מפורטת לכפר, וזאת בהתאם לחוק הקיים ולחובותיו של המפקד הצבאי כלפי אוכלוסיית האזור.

20. חובתו הבסיסית של המפקד הצבאי בשטח כבוש הינה לשמור על הסדר והחיים הציבוריים, לטובתם של התושבים המוגנים בשטח הכבוש. בפרשנות שנתן בג"ץ למושג "סדר וחיים ציבוריים" המופיע בסעיף 43 לתקנות האג, נקבע כי יש להבטיח את צרכי האוכלוסייה בהתאם לסטנדרטים המאפיינים את החיים המודרניים בתקופה הנוכחית: "מהי הבטחת סדר וחיים ציבוריים? התשובה המתבקשת היא: הפעלת ממשל תקין על כל שלוחותיו, הנהוגות בימינו בארץ מתוקנת, כולל ביטחון, בריאות, חינוך, סעד, אך בין היתר גם איכות החיים והתחבורה"

(השופט שילה בבג"צ 202/81 סעיף מחמוד טביב נ' שר הביטחון, פ"ד לו(2) 622, 629 (1981)).
 גם בבג"צ 393/82 ג'מעית אסכאן אלמעלמון נ' מפקד כוחות צה"ל, פ"ד לו(4) 785, 797-798
 (1983) קבע השופט ברק כי המשמעות שיש לצקת לתוך החובה המוטלת על הממשל הצבאי
 היא להבטיח את "הסדר והחיים הציבוריים של מדינה מודרנית ותרבותית בסוף המאה
 העשרים" (עמ' 800).

21. חובה זו שומה על המפקד הצבאי לקיים בסבירות ובהגינות. לפיכך, ככל שהמצב התכנוני
 הקיים איננו מאפשר לענות על צרכיהם הבסיסיים של התושבים המוגנים תוך שהוא פוגע
 באורחות חייהם, כמו במקרה דנן, מחובתו של המפקד הצבאי לפעול להתאמת המצב התכנוני
 לאורח חייה של האוכלוסייה ולצרכיה. חובת התאמה זו חלה מקל וחומר על המפקד הצבאי
 בגדה המערבית, המחזיק בשטח בתפיסה לוחמתית מזה עשרות בשנים. ברי, כי העדר תכנון
 לכפר כרדלה במשך שנים רבות איננה עולה בקנה אחד עם חובה זו, ומהווה פגיעה חמורה
 בזכויות התושבים.

סיכום

22. לאור האמור לעיל, הננו מבקשים כי תפעלו להכנת תוכנית מפורטת עבור הכפר כרדלה, שתענה
 על צרכי התושבים.

23. נודה לתשובתך בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

נסראת דקואר, עו"ד

העתק:

אל"מ אלי בר-און, היועץ המשפטי לאיו"ש, בפקס: 02-9977326